

9de Internationale PEN-congres te Den Haag (1931)

Eva Raedt-de Canter (1933) - Kees Mercks (2009)

P.C. Boutens (1870-1943)

Herman Robbers

(1868-1937) -
naar een schilderij van
Willem Witsen

Pulchri Studio te Den Haag

Binnenhof en Ridderzaal

Opening congres in de Ridderzaal

*De officieele opening van het P.E.N.-congres in de Ridderzaal te 's-Gravenhage, Het comité. V. l. n. r.: Plemp van Duiveland, mevr. Van Amers-
Küller, min. Terpstra, min. Ruys de Beerenbrouck, mr. Boutens, John Galsworthy, mrs. Dawson Scott, Crémieux, Herman Robbers en Däubler.*

'Merck(s) toch hoe sterck'

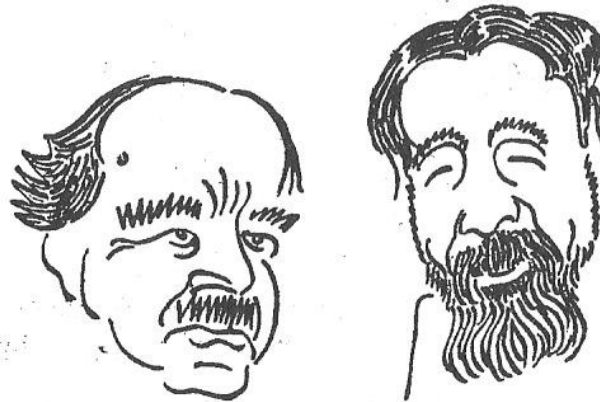
- geuzenlied

- filmpje

Wassermann en Crémieux

(tek.: Karel Čapek)

grimmige kaken, zwartharig en bruinverbrand, dat moet wel Jakob Wassermann zijn, roman-
cier, een wat sombere en zwijgzame man, terwijl
die zwartige man daarnaast, de Fransman Ben-
jamin Crémieux, organisator van de roerige li-
teraire meute, het gordijn dat voor zijn kin hangt
bij een overdadige glimlach openschuift.

Jakob Wassermann! B. Crémieux

Sjalom Asch, de Jiddische dichter, een Pools-
Galicische Jood van oorsprong, spraakzaam en
hartelijk, en zijn tweelingbroer, de Zuidslaaf

Jo van Ammers-Küller (1884-1966)

Paviljoen Seinpost

www.htmfoto.net
collectie: Marnix Zoetemeijer

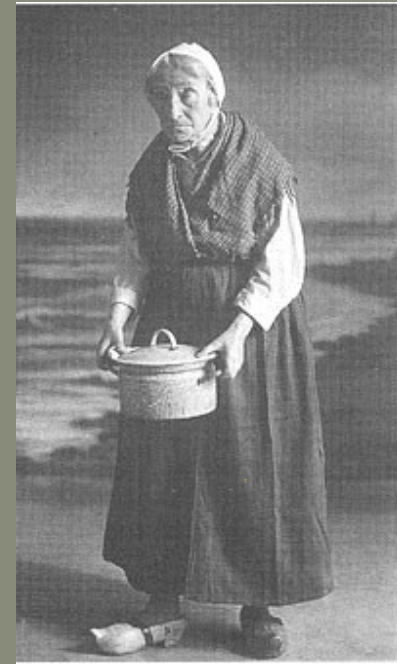
Scheveningen

Joost van den Vondel:

'De Tongh is de Tolck van het hart'

Herman Heijermans Esther de Boer-Van Rijk
- Op hoop van zegen (pr. 1900) -

Kniertje

Thomasvaer en Pieternel

— In den ouderdom van 75 jaar is overleden dr. H. G. Ringeling, oud-directeur van den Gezondheidsdienst te Amsterdam, officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Laresche kernis, dank ook zij verschillende deartoe genomen maatregelen in deze bij dergelijke feesten elders niet ongunstig afsteekt. B. en W. stellen daarom den raad voor het protest voor kennisgeving aan te nemen.

— B. en W. van Laren stellen voor den Atellerweg te herdoopen in Wally Moesweg, ter eere van de te Laren gewoond hebbende schilderes en schrijfster.

De Se een geheel oude Iah U.S.A., Pijlters en bitles N.V. het alleen en Kolon

Thans hage opge Het nie bracht on geen een kermislic wegende

Dat de blijkt als scinder o koolnachi vermeden moelijke

Het on machine den lucht bovenste lichaam f samen ge achterzijde Het kofpre de compri komt. He het verw voor één alleen een schroeven

De con construeren lucht welk lucht, w ccndensate het stroom beperkt. I onder een onbelast haar toere wordt ges pond. Een den mot volgate of ander zon langrijk li expansie c zien van op het kon met gemal

— De H dag 25 Ju ochtende vestibule den bezik

— In gistoren l

HET P.E.N.-CONGRES

Hedenochtend heeft het Internationale P. E. N. club-congres de behandeling van de statuten der P. E. N.-club-federatie voortgezet.

Het executief committee had een voorstel gedaan om

het stemrecht

van de verschillende landen voor de P.E.N.-clubs te bepalen door het inwonertal van het land, waar P.E.N.-clubs zijn gevestigd, in die voege, dat voor iedere 10 miljoen inwoners één stem wordt gerekend, met ten hoogste drie stemmen voor ieder land. Deze maatregel voorkomt verboddeling in een bepaalde cultuurrichting en hij bevordert centralisatie.

Dit voorstel lokte een debat uit onder leiding van den Joego-Slavischen afgevaardigde en het debat kenmerkte zich door grootte levendigheid.

Verscheidene afgevaardigden, o.a. die van China, Bulgarije, enz., vielen hem bij. Men eindigde met het voorstel aan te nemen, zoodat voortaan niet meer het aantal schrijvers, maar de bevolking, door de P.E.N.-club gerepresenteerd, de doorslaande factor zal zijn bij de beslissingen van de Federatie.

Mr. John Galsworthy werd dringend verzocht aan te blijven als voorzitter en van verschillende kanten werd er op aangedrongen dat zijn voorzitterschap permanent zal worden gemaakt, hetgeen niet weinig den bloei en de eenheid van de federatie zal bevorderen.

Tenslotte zei de heer Galsworthy nog een jaar te willen aanblijven en stelde voor de beslissing over het permanente karakter van het voorzitterschap uit te stellen tot de volgende algemeene vergadering van de P.E.N.-club Federatie. De unanimitet, waarmee dit voorstel door de afgevaardigden van alle landen werd ontvangen, getuigde reeds hoe de

leden der verschillende PEN-clubs, verspreid over alle deelen van de wereld, elkander na staan en dat voor de cultuur en den vooruitgang hiervan noch grenzen noch nationaliteitsverschillen bestaan.

Nog werd een beroep gedaan op alle staten in de wereld, waartoe

de volgende motie

unaniem werd aangenomen:

„Wij ondergetekenden, leden en eereleden van de niet-politieke internationale vereeniging van schrijvers, PEN genoemd, en die drieduizend schrijvers in 35 landen omvat, veroorloven ons, op de eerbiedigste wijze de opmerksaamheid van alle Regeeringen op het volgende te richten:

Van tijd tot tijd wordt het geweten der wereld getroffen en verschromt door het bekend worden van mishandelingen, waaraan dan in dit en dan weer in dat land menschen zij blootgesteld, die wegens hun politieke of religieuze overtuiging gevangen worden gehouden.

Zonder in het geringste de rechten van of de noodzaakelijkheid van de Regeeringen haar wetten te handhaven, in het geding te brengen, veroorloven wij ons op te merken dat regeeringen speciale verplichtingen hebben, dat de grondbeginselen van menscheeljkheid niet zullen worden geschonden door de behandeling van de categorie van gevangenen.

Wij noodigen de Regeeringen op uitdrukkelijke wijze uit, te herinneren dat niets in de wereld de vjandigheid tegenover een land meer veroorzaakt dan de wetenschap dat religieuze of politieke gevangenen slecht worden behandeld en dat deze slechte behandeling absoluut en zeker vroeg of laat aan het daglicht moet komen en aan de geheele wereld bekend moet worden.”

Herman Roelvink en Top Naef als Thomasvaer en Pieternel in de Bruiloft van Kloris en Roosje, gisteravond in Seippost voor de leden van het P.E.N.-congres uitgevoerd.

Teekening van Lida von Wedel.

Des middags om 3 uur begaven de congressisten zich van het Binnenhof af in autocars via Delft naar Rotterdam, alwaar te 4 uur een ontvangst in het Stadhuis plaats had, waarna per motorboot een bezoek werd gebracht aan de haven.

Gedurende den tocht werd van Gemeente-wege een thé aangeboden.

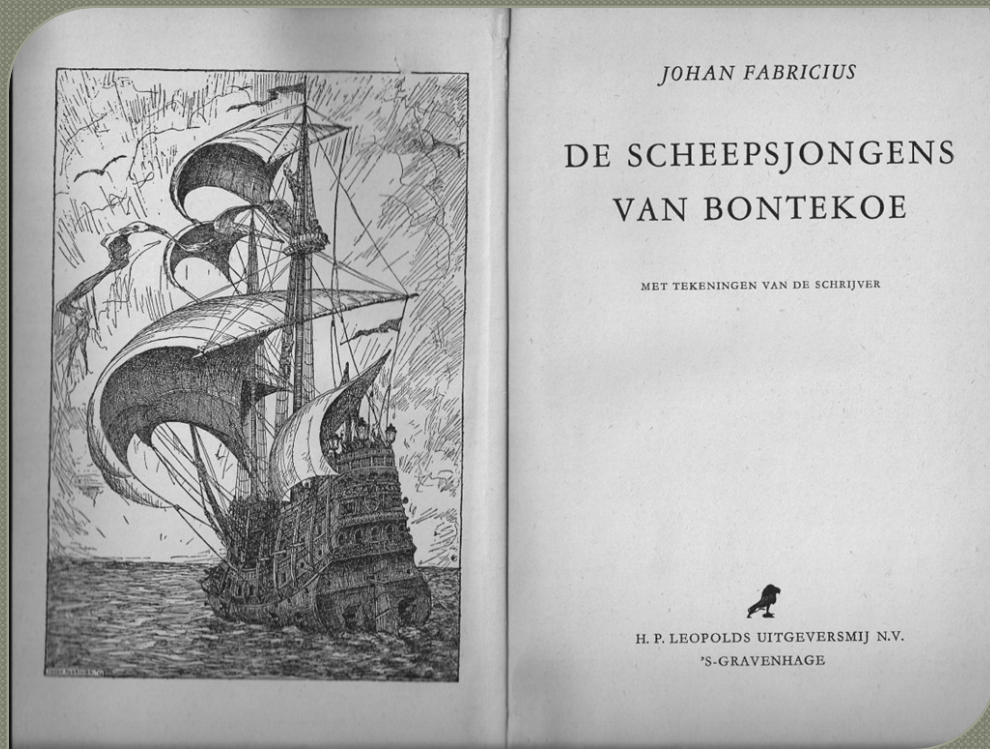
Voor den avond staat voorts te half zeven op 't program een door de directie van den Rotterdamschen Lloyd aan boord van het stoomschip „Sibajak” aangeboden diner, waarna men omstreeks half elf in autocars naar Den Haag terugkeert.

Pietermel: 'So, stellen Sie das hier! – Voilà – c'est ça, merci! Versta je me weer niet!? – Please, put this text to me! Zet neer... Daar! – Vielen Dank! – Thanks! – Grazia! – Manga Tack! – Li!..... –'

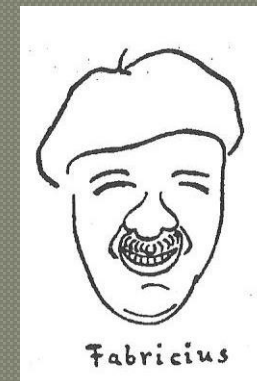
(< de Bruiloftswens, bewerkt, toegevoegd aan Vondels toneelstuk Gijsbrecht van Aemstel)

K. Čapek: 'Yes, meneer, ce soir it is hier schrecklich horko!'
(< Obrázky z Holandska)

Johan Fabricius (1899-1981)

Č. př.: Plavčí kapitána Bontekoea (1935)

HET VADERLAND

escendi opeensta-
isteraar der dim-
kenen moet men
gebaar op de lip-
de de Prélude à
e openbaring en
ht van Mallarmé
n en troebel teer
agneschuim van
orkestraal vuur-
el werkten even-

de de dirigeer-
ken van zijn hoo-
hier zegt. Furt-
st de manie van
greet hij ons pp,
speelt nog door
hoort. De snobs
skbare verfijning.
st op het haat
verzorgen en po-
lo boomen het
og verliest.
ort schiet in ver-
de noodige ruige
van dramatische
esthetiers, die —
roica voor ons
berg zonder twij-
lerit critic merkte
ste Symbionie te-
enoot daar geen
in zoekt, maar
sstemming. Een
rende, meent, dat
aamsche afkomst
ghel en Teniers
menschen muziek-
gelberg hem zoo
ook vind ik in
te rondheid, een
e banaliteit niet
menschelijkheid,
tot ons brengen
uitvoering van
ghartige en bijna
id van een. Tos-

vorderingen van
zeker nog iets
hoewel de Am-
er soepeler en
geest dan hun
zich met alle
nannen zich hun
s niet te laten

SLUITING VAN HET P.E.N.-CONGRES

Het diner in het Kurhaus. Van links naar rechts minister Ruys de Beerenbrouck, mevr. Jo van Ammers-Küller en burgemeester Jhr. Bosch van Rosenthal.

ROMEINSCHE BIBLIOGRAFIE.

Men meldt uit Rome aan den Corriere della Sera:
In de laatste vergadering van het tweede Nationale Congres voor Romeinse studie heeft de secretaris-generaal, Carlo Galassi Paluzzi, een voorstel gedaan, dat bij acclamatie werd aangenomen: n.l. de stichting van een Centralen Catalogus van Romeinse bibliografie door het Instituut voor Romeinse studie. Het Instituut is reeds met de organisatie van den catalogus begonnen. Het ligt in de bedoeling met wetenschappelijke nauwgezetheid een enorme kaartcatalogus op te zetten

HET P.E.N.-CONGRES

De kortste redevoering bekroond

Nadat gisteravond aan het diner van de P. E. N.-clubs in het Kurhaus prof. Grierson uit Edinburgh zijn toespraak in het Nederlandsch had gehouden, hebben nog Schalom Asch (Hiddich's centrum) de Kon-

Prins Joachim Albrecht van Pruisen, de dirigent en componist

Zijn oordeel over „atonale” muziek.

(Van onzen Weenschen correspondent.)

Uit: De Telegraaf (tek.: Johan Braakensieck)

Het P. E. N.-congres in Nederland

JULES ROMAINS

ISLAW

HERMAN ROBBERS

GALFWORTHY TOP HAEFF JO VAN AMMERS-KÖLLER

TIL MANN

BOUTENS

PIRANDELLO

WASSERMANN

De Schrijversmaandijf

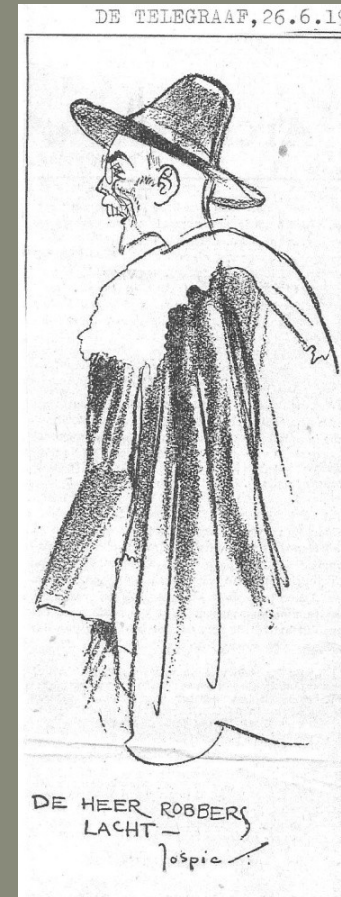
Vrij naar den Schuttersmaandijf van Van der Helm

P.C. Boutens H. Robbers

(tek.: Jo Spier)

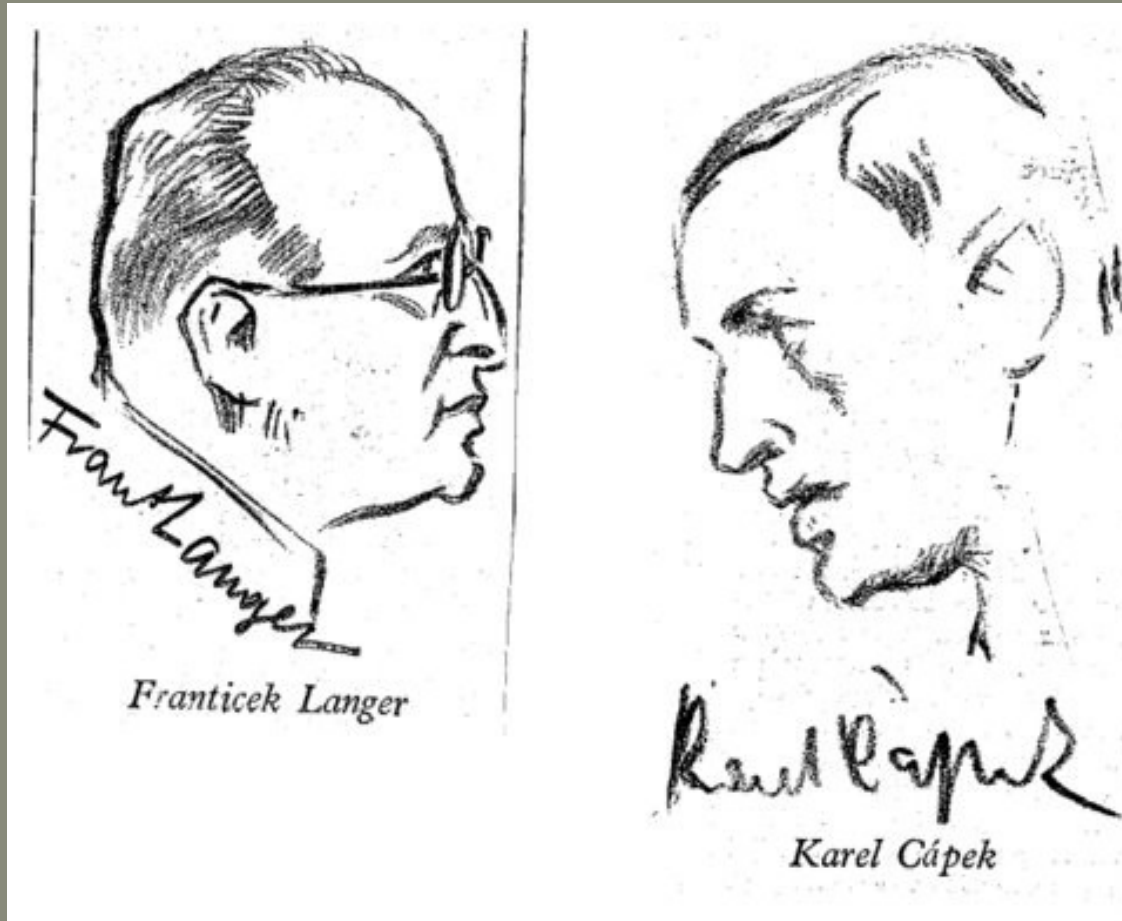

P.C. Hooft

Jacob Cats

L. Jordaan: in De Amsterdammer (De Groene)

Mausoleum Comenius Naarden

Lidové noviny, dne 18.7.1931

Naarden

Karel Capek

Nechci klivdit tomu pěknému starému městčku, jež dříve ve svých starých hradbách ale myslím, že přijde-li sem turista, přichází navštívit epův hrob a památku náleho Komenského než cokoliv jiného. Naardenští si také náležitě váží vestigií velkého exulanta, byť se svého času zuby nehty bránili tomu, aby klid jeho kostí byl porušen vykopáním a vědeckým vyšetřením jeho pozůstatků. Dalo to dost práce, než se ořiní naardenští kalváni smířili s otevřením hrobů v bývalém valonském kostelíku. Ten kostelík byl kdysi součástí naardenských kasáren; byla v něm patrně křehčovna, neboť podnes tam jsou na stěnách připíchnuty obrázky ze starých mořských listů a nakreslení tužkou frajeři vojáci. V jednom koutě je otevřený hroboček, obelovaný věnci; tam tedy je ta dubová truhlice s kostmi starého, vysokého muže, sehnutého reumatismem páteře. Podle všech dokumentů jsou to skutečně kosti Jana Amosa Komenského; učený amsterodamský archeolog prof. Kleweg te Zwaan, který austoval profesoru Matiegkovi při exhumaci, mne ujistil, že při všech vědeckých koutelcích není pochyby o autentičnosti Komenského pozůstatků. Ta otázka by tedy byla vyřešena; ale Naarden má pro nás otázek víc.

První otázka je, jak upravit ten bývalý valonský kostelík. Vlastně to už není ani tak otázka jak, nýbrž otázka, kdy už. Holandská vláda darovala kostelík vládě československé — přesněji řečeno, postoupila nám jej do nájmu na 99 let. Je rozhodnuto budovu restaurovat a rozšířit na mauzoleum. To vše je pěkné; ale přítomný stav budovy je, upřímně řečeno, tak nedůstojný, že by nesloužilo ka cti naší vládě, kdyby se velmi brzo nezačalo s pietní úpravou. Jsme to dlužní sobě i holandským ctitelům Komenského.

Druhá otázka, kterou bychom se měli obírat, je Komenského muzeum v Naardenu. Je to malé muzečko, dva pokoje s dřevěným holandským stropem, pár vitrin s listinami, pár skříní s knižnicí Comeniany (jak charakterné, jak málo reprezentativní jsou ty edice!), pár nádrových modelů a fotografií, jedno číslo českých novin s článkem o Komenském a to je celkem vše; a přece do toho méně než skromného muzea přichází rok co rok na tři tisíce lidí. Tři tisíce návštěvníků, to už je muzeum. Říkáj to už by stálo za to ukázat lépe, kdo to Comenius byl. To je další dluh, který splatit jsme povinni především my. I kdy jsou připraveny projekty jak rozšířit muzeum o další místnosti; ale mělo by se už myslet i na to, čím je bohatá a názorově naplnit. Jen si představte, co všechno by vlastně mělo být zastoupeno v muzeu Comeniově: patří tam muzeum pedagogické; měl by se tam znázornit vývoj mateřských škol, dějiny názorného vyučování od Ko-

Strana 2

menského až po naše dny. Mělo by tam být expozice díkve československé — až po ty Moravian Brethern náleích dně a všech zeměpisů. Neměly by tam chybět dokumenty o vzniku svobodného sdružení; nebo vývoj univerzálního vzdělání od pansofie po moderní encyklopedie; nebo vývoj zeměpisné kartografie. Patří tam jazykověda i hrzděděství. Nebylo by třeba přímo exponátů dokumentárních jako spíše názorných, které by ukázaly, jak ideály Comeniovy žily v dějinách a žijí podnes, se co vše je i dnešek povinen díkem a vzpomínkou tomu podivnému, mystickému a modernímu učiteli národů, jednonu z nejrůdnějších duchů Evropy. To vše není vše Naardenských, nýbrž naše. V osobnosti a díle Komenského je až nadbytek toho, co by z malého muzea v Naardenu mohlo učinit jedno z velikých poulních míst vzdělaných lidí. Ten kousek československé půdy uprostřed naardenských bažin stojí tisíckrát zato, abychom jej vybudovali s pietou i pýchou; neboť tam se můžeme právem hlásit o svůj veliký podíl na vývoji evropské osvěty a intelektuálního řádu světa.